

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput III. Specifica distinctio peccatorum originaliter & ultimatè non
sumitur ex sola communi apprehensione prudentum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

tentatione, & motione antecedente appetitûs sensitivi, trahentis voluntatem ad consensum. Peccata ex ignorantia sunt, quæ procedunt ex culpabili defectu cognitionis & advertentiæ. Peccata ex malitia, quæ plenâ libertate & voluntate committuntur, nullâ antecedenti passione incitante, nec ignorantia excusante; ad quæ proinde voluntas nullius impulsu, sed ex seipsa movetur. Dixi nullâ antecedenti passione, nec ignorantia, &c. Censetur quippe peccari ex malitia, quando intervenit passio voluntariè excitata, vel ignorantia affectata. Neque tunc censetur quis peccare ex ignorantia & passione, sed quasi ex industria, adeoque ex malitia, juxta illud Job 34. Quasi de industria recesserunt ab eo, & omnes vias ejus intelligere noluerunt.

Et ratio est, quia tunc voluntas in se passionem seu concupiscentiam, & ignorantiam ex malitia excitat, utpote nullâ ad hoc præventa passione & ignorantia. Videri potest S. Thomas in q. de malo a. 12. ad 5. ubi sic: Cum dicitur aliquis peccare ex aliquo, datur intelligi, quod illud sit primum principium peccati. In eo autem qui peccat ex infirmitate, voluntas mali non est primum principium peccati, sed causatur ex passione. Sed in eo qui peccat ex malitia, voluntas mali est primum principium peccati: quia ex seipso, & per habitum proprium inclinatur in voluntatem mali, non ex aliquo exteriori principio. Et ad 13. Ad hoc quod aliquis ex malitia peccet, oportet quod malitia sit primum peccandi principium.

21 Hinc S. Doctor, ibidem in corpore infert, hominem ex habitu peccantem peccare ex malitia. Quia peccare ex habitu, est peccare ex voluntate per consuetudinem obfirmata, & velut naturaliter inclinata ad malum; cum habitus mali sit confirmata & velut naturalis conversio voluntatis ad malum: Aliquando voluntas inclinatur in bonum commutabile, cui adjungitur deformitas peccati ex aliquo habitu, quando per consuetudinem inclinare in tale bonum, est ei jam versus quasi in habitum & naturam. Et tunc ex proprio motu, absque aliqua passione, inclinatur ad illud. Et hoc est peccare ex electione, sive ex industria, aut ex certa scientia, aut ex malitia. Vide dicta libro 1. cap. 12. Vide etiam S. Doctorem 1. 2. q. 78. a. 3. ad 1. ubi ait, quod peccans ex habitu, non solum peccat ex certa malitia, sed etiam delectabiliter, & sine gravi renissa rationis.

22 Notat etiam S. Doctor ibidem a. 2. posse contingere, quod aliquis habens habitum vitiosum, interdum non ex habitu operetur, sed ex passione insurgente, vel etiam ex ignorantia. Sed quoadcumque utitur habitu vitioso, necesse est quod ex certa malitia peccet: quia unicuique, habenti habitum, est per se diligibile id, quod est ei conveniens secundam proprium habitum, quia sic fit ei quodammodo connaturale, secundam quod consuetudo & habitus vertitur in naturam. Hoc autem quod est alicui

Tom. I.

conveniens secundum habitum vitiosum, est id quod excludit bonum spirituale. Ex quo sequitur, quod homo eligat malum spirituale, ut adipiscatur bonum, quod est ei secundum habitum conveniens. Et hoc est ex certa malitia peccare. Unde manifestum est, quod quicumque peccat ex habitu, peccet ex certa malitia. Vide totum corpus istius articuli.

CAPUT III.

Specifica distinctio peccatorum originaliter & ultimare non sumitur ex sola communi apprehensione prudentum.

CUM ex Tridentino sess. 14. c. 5. & can. 23. 7. omnia peccata mortalia secundum speciem & numerum, circumstantias speciem mutantes in confessione exprimenda sint, necessarium est investigare, unde dignoscere possumus specificam & numericam peccatorum distinctionem.

Et specificam quidem doctus Recentior 24 disput. 2. de Act. hum. dub. 4. resolut. 4. censet originaliter & ultimare desumendam ex solo communi prudentum sensu & apprehensione.

Sed imprimis hoc ipse asserit contra communem sensum prudentum, secundum quem aliud est specificativum peccatorum. Siquidem Doctores communiter sensum ac iudicium suum proferentes de specifica peccatorum distinctione, solum commune iudicium suum, vel apprehensionem non assignant pro fundamento specificæ eorum distinctionis, sed assignant fundamentum illius à suo iudicio apprehensioneque distinctum, juxta dicenda in capitibus sequentibus. Unde quæro, an in eo quod specificationem peccatorum fundant in aliquo à suo sensu distincto, communis ipsorum sensus prudens sit vel non? Si primum, cur laudatus Author non acquiescit illi? Si secundum, quomodo communis eorum sensus prudens est in specificando, si prudens non est in assertæ à se specificationis fundamento? Quomodo idem Recentior ibidem n. 78. dicit communem sensum ipsorum in specificatione illa se habere per modum primi principii, cum se fundet in aliquo priori? Si verò non habeat se per modum primi principii, assignandum igitur primum aliud principium specificæ distinctionis peccatorum?

2. Communis sensus prudentum, seu 26 Doctorum, ut in puncto de quo agitur prudens sit & rationalis, habere debet fundamentum à se distinctum. Quod enim communis ille sensus ultimum sit & originale fundamentum specificæ distinctionis peccatorum, non est primum principium (cujus solius ratio frustra quæritur) prima namque principia per se sunt certa, omnibus nota, sicque evidentiæ, ut sint extra controversiam. Quod autem communis prudentum sensus sit unicum, illudque ultimum & originale funda-

mentum specifica distinctionis peccatorum, non est per se notum, nec extra controversiam; imò nec communi quidem sensu receptum, sed oppositum potius, ut diximus.

27 3°. Eo ipso quo Recentior ille destruit fundamentum communis sensus prudentum pro illa distinctione, communem prudentum sensum destruit. Cùm enim in fundamento ruinoso, nequeat non esse ruinosus; uti ruinosus est domus, ruinoso fundamento suffulta. Igitur Author ille eo ipso destruit omne specificativum peccatorum. Quod fieri nequit sine turbatione totius Theologiae Moralis, ac praesertim Tribunalis Sacramentalis.

28 4°. Nec sibi constare videtur Author ille; hic enim specificam peccatorum distinctionem à communi sensu prudentum ultimè repetit; alibi verò specificam quorundam peccatorum distinctionem contra communem prudentum sensum adstruit, dum v. g. disput. 4. dub. 4. non admittit circumstantiam ullam notabiliter aggravantem intra eandem speciem; sicque specie distinguit varias circumstantias, quae juxta communem prudentum sensum, non sunt nisi notabiliter intra eandem speciem aggravantes. Quomodo specificam ibi distinctionem agnoscit sine originali & ultimato (quod unicum esse dicit) specificativo? nimis profecto evidens est, speciem sine specificativo esse non posse.

29 5°. Denique ipsemet disput. 6. n. 67. sapienter advertebat, quod *Authores non per se, sed rationibus suis sua sententia dant auctoritatem*. Non igitur per se, sive per sententiam suam, sed rationibus suis, seu fundamentis à sensu suo distinctis, asserta à se specificationi dant auctoritatem, prudentemque credibilitatem.

30 Arguit quidem Recentior ille subtiliter in hunc modum: ab eo specificantur peccata, à quo specificantur objecta actuum peccaminosorum, vel virtutes quibus opponuntur, &c. Hæc autem putat à solo specificari posse sensu prudentum. A quo enim alio (inquit) habet bonum vitæ v. g. (quod auferitur per homicidium) quòd specie differat à bono fortunæ, vel famæ, quod auferitur per furtum vel detractionem? si ab alio, ad quod bona ista dicunt ordinem: de isto alio pariter inquiritur, unde id habeat? Et sic in infinitum. Nequit igitur specifica distinctio peccatorum aliunde peti, quam ex communi sensu prudentum, sine processu in infinitum.

31 Facile quisque videt hoc argumento vel nihil probari, vel probari, specificam cujuscumque entis, sive physici, sive morali, distinctionem aliunde originaliter peti non posse, quam ex communi sapientum sensu. Quod à nobis in physicis est confutatum.

Respondeo igitur unumquodque inde suum habere distinctivum, unde suum habet constitutivum. Cùm ex communi Philosophorum axiomate idem sit uniuscujusque rei distinctivum, & constitutivum. Ridiculum verò

esset dicere, quòd virtutes & objecta virtutum, &c. suum habeant constitutivum à communi sensu sibi extrinseco; sicut ridiculum esset dicere, quòd esse suum, suamque essentiam ab extrinseco illo sensu communi habeant; à quo certè homo non habet, quòd sit homo; brutum, quòd sit brutum; justitia, quòd sit justitia; charitas, quòd sit charitas, &c. Id enim unumquodque ex sua natura habet, & essentia; quæ cùm unicuique intrinseca sit, uniuscujusque specificativum (utpote essentiale, imò ipsamet essentia) pariter intrinsecum est: unde non à communi sensu, sed *similibus à vitiis discernendis esse virtutes*, Augustinus dicit. Cujus verò rationis sit essentia cujuslibet rei, nobis innotescit ex proprietate, seu veritate, & intelligibilitate ipsius. Cùm enim veritas cujuslibet entis, tam sit cuilibet entis intrinseca, quam ipsamet cujuslibet rei entitas, cujus est proprietate; veritas autem cujuslibet entis sit intelligibilitas ipsius ut est: ex eo quòd objectum sit ex se natum intelligi, seu excitare in intellectu sapientum aliam sui speciem, seu intellectiōnem alterius rationis, quam alterum (quod absque processu ulteriori, nobis per experientiam innotescit) scimus unum esse intelligibile intelligibilitate alterius rationis quam alterum, atque aded diversæ speciei ab altero. Non itaque objecta ab aliquo alio habent, nec habere debent, quòd specie distinguantur, sive quòd taliter vel taliter intelligibilia sint; sed hoc ex seipsis habent: quòdque hoc ex seipsis habeant, scimus ex eo quòd nata sint excitare talem vel talem sui speciem intellectu sapientum. Quod quidem ipsi experientur, tamen sciunt se non formare rerum species & ideas pro arbitrio suo, sed pro veritate rerum, quæ natae sunt tales sui species & ideas excitare in intellectu eorum, qui sapienter rerum naturas perscrutantur. Cito ergo finitur infinitus qui obicitur processus, facileque quisquis videt, communem sensum sapientum non esse originale & ultimum specificativum rerum, sed res ipsas, quæ ex seipsis specificantur, sicut ex seipsis talem de se sensum, apprehensionem & speciem in intellectu sapientum (experientiâ teste) natae sunt excitare.

CAPUT IV.

Non omne illud quod inducit rationem difformis cum lege aeterna notabiliter diversum, inducit speciem peccatorum diversam.

Author capite præcedenti relatus disput. 4. 32 de act. hum. dub. 4. contra omnes fere Doctores existimat, omnem circumstantiam notabiliter aggravantem mortale peccatum, esse circumstantiam speciem mutantem.

Sed contrarium ostenditur, & assertio nostra probatur 1°. quia circumstantiæ majus & minus, intensum & remissum, &c. tamen notabiliter augeant vel minuant mortale pec-